

Motion till riksdagen 2009/10:N15

**av Tomas Eneroth m.fl. (s, v, mp)
med anledning av prop. 2009/10:172**

Kärnkraften – förutsättningar för generationsskifte

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår regeringens proposition 2009/10:172 Kärnkraften – förutsättningar för generationsskifte.

Motivering

Regeringen föreslår ändringar i miljöbalken och lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet för att därmed möjliggöra för uppförande och drift av nya kärnkraftsreaktorer i Sverige. I och med detta föreslår regeringen således att förbudet mot att upprätta nya reaktorer i Sverige avskaffas. Enligt regeringens förslag ska tio nya reaktorer kunna byggas. Detta ska vara möjligt då en äldre reaktor permanent är avstängd vid den tidpunkt en ny reaktor tas i drift samt då den nya reaktorn uppförs på en plats där någon av de befintliga reaktorerna är lokaliserad.

Regeringen föreslår vidare att lagen (1997:1320) om kärnkraftens avveckling avskaffas. Därmed sätter regeringen stopp för möjligheten att genom demokratiskt fattade beslut påverka energipolitiken i en sådan riktning att kärnkraften kan fasas ut. Regeringens proposition forceras fram av partitaktiska skäl. Ändringarna föreslås träda i kraft redan den 1 augusti 2010.

Den linje som Sveriges riksdag fastställt sedan länge är att kärnkraften successivt ska fasas ut med hänsyn till sysselsättning och välfärd och i den takt kärnkraftselen kan ersättas med el från förnybara källor samt energieffektivisering. Vi rödgröna partier ser ingen anledning att ändra den inriktningen. De rödgröna partierna motsätter sig därför regeringens förslag att avskaffa avvecklingslagen och förbudet mot nybyggnation i lagen om kärnteknisk verksamhet.

Fel! Okänt namn på

Behov av långsiktig energipolitik

Sverige behöver en långsiktig och stabil energipolitik som tryggar den svenska tillgången på el med konkurrenskraftiga priser. Sverige ska ha ett överskott av el till fördel för såväl klimatet som välfärden och sysselsättningen. Viktiga framtidsinvesteringar i både tillverkningsindustrin och energisektorn underlättas om det finns en säkerhet om de framtida spelreglerna på energimarknaden. Förutsättningarna för både industrins konkurrenskraft, energiomställningen och en effektiv klimatpolitik ökar således med en blocköverskridande energipolitisk överenskommelse. Våra tre partier är beredda att medverka till en sådan överenskommelse. Vi beklagar därför regeringens val att stänga dörren för en bred politisk uppgörelse och i stället basera den svenska energipolitiken på en skör och osäker parlamentarisk grund. En rödgrön regering kommer därför efter nästa val att bjuda in till nya blocköverskridande samtal i syfte att skapa en långsiktigt hållbar energiöverenskommelse. Det är en ansvarfull energipolitik. Energi- och klimatfrågan är för viktig för kortsiktiga beslut och politiska spel.

Investera i förnybar energi

De rödgröna partierna vill höja ambitionsnivån i klimatpolitiken och skapa stabila och hållbara spelregler för energimarknaden.

Prognoser visar att Sverige kommer att ha ett mycket kraftigt elöverskott under de kommande 20 åren. Till detta ska också en höjning av ambitionerna i elcertifikatssystemet och en fortsatt utbyggnad av den förnybara elproduktionen läggas för att ge en rättvisande bild av den svenska elbalansen framöver.

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet föreslår dessutom ytterligare ambitionshöjningar för förnybar el och energieffektivisering jämfört med regeringen. Vi riktar fokus på energiomställning och utbyggnad av förnybart och föreslår kraftfulla investeringar i förnybar elproduktion i form av vind, bioenergi och solkraft och andra förnybara energikällor.

Den rödgröna målsättningen är att den förnybara elproduktionen ska byggas ut till minst 30 TWh ny el och att energianvändningen ska bli 25 % effektivare till år 2020. Detta förbättrar Sveriges förutsättningar att säkra en trygg elförsörjning till svensk basindustri och svenska hushåll. Därutöver vill vi lägga fast ett långsiktigt mål om minst 55 TWh förnybar elproduktion till 2030 och pröva ett fastprissystem för leveranser av förnybar el.

Den borgerliga regeringen väljer en annan väg. I stället för att höja målen för förnybar el och energieffektivisering fokuserar regeringen på att kraftigt bygga ut kärnkraften genom att bygga tio nya kärnkraftsreaktorer som dessutom kan komma att ha väsentligt större kapacitet. Regeringens kärnkraftspolitik är allvarlig för den framtida svenska energiförsörjningen då viktiga och långsiktiga investeringar i energisystemet riskerar att utebli i väntan på information om huruvida det kommer att finnas ett intresse för att bygga nya reaktorer i Sverige. Kärnkraftens långa projekteringstid får därmed långtgå-

ende konsekvenser även för viktiga investeringar i andra energislag. Regeringens politik riskerar därmed att få allvarliga följder för energiomställningen och hämma fortsatta investeringar i förnybar energi.

Avvecklingslagens betydelse

Regeringen anför i propositionen att lagen om kärnkraftens avveckling inte längre behövs. Det finns enligt regeringens bedömning inget behov av en lag som ger regeringen möjlighet att i förväg besluta om en avstängning av en reaktor.

Liksom det påpekas i Kärnkraft – Nya reaktorer och ökat skadeståndsansvar (SOU 2009:88) innebär detta att det därmed inte längre kommer att finnas några verktyg för att av energipolitiska skäl successivt avveckla kärnkraften.

Vi motsätter oss regeringens förslag om att avskaffa avvecklingslagen. Att avskaffa lagen är ett allvarligt ingrepp i de demokratiska möjligheterna att påverka vilket energisystem Sverige ska ha i framtiden. Genom att avskaffa avvecklingslagen och samtidigt möjliggöra för tio nya reaktorer i Sverige bygger regeringen fast Sverige i ett kärnkraftsberoende för flera decennier framöver. De rödgröna partierna kommer i regeringsställning att återinföra avvecklingslagen i händelse av att riksdagen fattar beslut om att den ska tas bort.

Regeringen forcerar fram kärnkraftsbeslutet

Inte ens med regeringens egen bedömning är det nödvändigt att fatta beslut om kärnkraften förrän tidigast 2015. Trots detta och trots tydliga besked från Alliansen före riksdagsvalet 2006 och från statsministern i början av mandatperioden om att förbudet mot uppförande av kärnkraftverk ska ligga fast sviker regeringen sitt löfte och möjliggör nu för att bygga nya kärnkraftverk. Förslaget forceras fram av partitaktiska skäl. Mycket allvarligt är att förslaget forcerats fram i sådan grad att Lagrådet inte hunnit göra en sedvanlig granskning av lagstiftningen utan hänvisar till att det endast undantagsvis varit möjligt att reparera lagtekniska brister i regeringens förslag. Lagrådet skriver:

Den tid inom vilken granskningen enligt regeringens önskemål skulle vara klar har med hänsyn till lagförslagets omfattning och komplicerade natur varit osedvanligt kort. [– – –] Det (har) endast undantagsvis varit möjligt att på sätt som utbildats i praktiken reparera lagtekniska brister och därvid utarbeta nya lydelse av lagtext.¹

Detta väcker givetvis frågor kring om kvaliteten i den lagstiftning regeringen nu föreslår verkligen kan motsvara de krav som bör ställas.

¹ Lagrådet, Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2010-03-11.

Fel! Okänt namn på

Särskilt anmärkningsvärt är att regeringen helt bortser från att väljarna inte givits möjlighet att ta ställning till denna så viktiga politiska fråga. Det faktum att väljarna gavs ett annat besked från allianspartierna före valet 2006 innebär dessutom att de blivit förda bakom ljuset. Regeringen väljer vidare att föreslå en osedvanligt kort tid för ikraftträdande av lagförslagen för att vara en fråga av sådan stor dignitet. Detta sammantaget signalerar att regeringen av politiska skäl prioriterar att hinna avskaffa avvecklingslagen och förbudet mot uppförande av kärnkraftsreaktorer före riksdagsvalet i september framför att få en hållbar lagstiftning på energiområdet.

Med regeringens politik blir Sverige än mer beroende av en icke förnybar energikälla, och mängden radioaktivt avfall som behöver slutförvaras i hundratusentals år ökar.

Regeringens kärnkraftspolitik aktualiserar även frågan om uranbrytning i Sverige. En rödgrön regering kommer aldrig att medverka till att uranbrytning startas i Sverige. Kärnkraften vill vi successivt fasa ut med hänsyn till sysselsättning och välfärd och i den takt kärnkraftselen kan ersättas med el från förnybara källor samt energieffektivisering. En prövning måste därför göras varje mandatperiod.

I motsats till den borgerliga regeringen menar våra rödgröna partier att vi genom att driva på utbyggnaden av förnybar el och en effektivare energianvändning kan påbörja omställningen till säker och miljövänlig energi. Med en sådan politik kan Sverige genomföra en lugn och trygg omställning av energisystemet och därmed stå fast vid riksdagens tidigare linje.

Stockholm den 14 april 2010

Tomas Eneroth (s)

Kent Persson (v)

Carina Adolfsson Elgestam (s)

Krister Örnfjäder (s)

Börje Vestlund (s)

Eva-Lena Jansson (s)

Per Bolund (mp)

Alf Eriksson (s)

Karin Åström (s)

Renée Jeryd (s)